

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/10/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200110
Dátum vydania rozhodnutia: 05.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7018200110.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: L. I., Š. XXX, právne zastúpený: JUDr. Milan Križalkovič, advokát, Hviezdoslavova 11, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát, Kuzmányho 8, Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veci správneho trestania sp.zn. KRPZ-KE-KDI2-114/2017-P zo dňa 29.11.2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sa/5/2018 zo dňa 25. januára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sa/5/2018 zo dňa 25.01.2019 m e n í tak, že rozhodnutie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach č. KRPZ-KE-KDI2-114/2017-P zo dňa 29.11.2017 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi p r i z n á v a úplnú náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-KE-KDI2-114/2017-P zo dňa 29.11.2017.

2. Napadnutým rozhodnutím žalovaný správny orgán rozhodol o odvolaní žalobcu voči rozhodnutiu Okresného dopravného inšpektorátu v Gelnici, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi, pod č. ORPZ-SN-OD13-48/2017-GL-P zo dňa 25.08.2017 tak, že vyššie špecifikované rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

3. Krajský súd vo svojom odôvodnení uviedol, že podľa jeho názoru žalovaný pri rozhodovaní o

priestupku žalobcu, pokiaľ ide o dokazovanie, postupoval v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ako aj so zásadou materiálnej pravdy a v nadväznosti na to pri aplikácii zásady in dubio pro reo (t.j. v pochybnostiach v prospech obvineného), ktoré sú kľúčovým interpretačným vodidlom pre vyvodenie správneho právneho záveru premietajúceho sa do prejednávania a rozhodnutia o priestupku, aj v súlade so zákonom. Správny súd k tomu uviedol, že proces hodnotenia dôkazov spočíva v tom, že jednotlivým dôkazom sa prisudzuje určitá dôkazná váha. Slovo „voľné“ vyjadruje skutočnosť, že zákon nepredpisuje, akou váhou, resp. dôkaznou silou disponuje daný dôkaz, t.j. nie je stanovená akási apriórna a paušalizovaná hierarchia dôkazov. Táto zásada nadväzuje na nemenej významnú zásadu materiálnej pravdy. Kým zásada materiálnej pravdy vymedzuje pre správny orgán rozsah dokazovania, zásada voľného hodnotenia dôkazov určuje spôsob hodnotenia už vykonaných dôkazov.

4. Vychádzajúc z tejto zásady podľa názoru krajského súdu správne orgány v predmetnej veci správne a dostatočne určili rozsah dokazovania a vykonané dôkazy správne a predpísaným spôsobom v súlade s touto zásadou aj vyhodnotili. Každý dôkaz vyhodnotili samostatne (či sa obsah vzťahuje k predmetu konania, či ten ktorý svedok je dôveryhodný, či jeho svedecká výpoveď je pravdivá a či sa týka predmetu konania a na druhej strane vyhodnotili to, či výpoveď žalobcu je vierohodná alebo nie) a potom v súvislosti s ostatnými dôkazmi, v danom prípade najmä vysvetleniami pri dopravnej nehode prítomných svedkov, keďže každé vysvetlenie zapadalo do mozaiky dôkazov potvrdzujúcich, že žalobca sa skutku dopustil, pričom žiadne vysvetlenia v preskúvanom prípade tvrdenia žalobcu v smere, že ničoho sa nedopustil nepotvrdili, ale naopak, bez akýchkoľvek pochybností potvrdili, že žalobca sa priestupku dopustil.

5. Krajský súd z uvedených dôvodov uzatvoril, že žalobca si nespĺnil svoje povinnosti, ktoré mu ukladá zákon o cestnej premávke, ustanovené v § 3 ods. 2 písm. b/, § 60 ods. 2, § 66 ods. 2 písm. a/, b/, d/, e/), h/, § 66 ods. 6 zákona o cestnej premávke a s poukázaním na ust. § 137 ods. 2 písm. c/ zákona o cestnej premávke, preto bol dôvodne uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa ust. § 22 ods. 1 písm. b/, g/, k/ zákona o priestupkoch v znení platnom v čase spáchania priestupku. Od vodiča vozidla, ktoré malo účasť na dopravnej nehode, sa totiž vyžaduje, aby si splnil povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o cestnej premávke, a to bez ohľadu na to, či daná udalosť od samého počiatku je dopravnou nehodou podľa § 64 ods. 1 uvedeného zákona, alebo sa daná udalosť za dopravnú nehodu len považuje v zmysle ust. § 64 ods. 2 citovaného zákona. V predmetnej veci súd konštatuje, že žalovaný správny orgán postupoval v zmysle zákona o priestupkoch a správne kvalifikoval konanie žalobcu ako priestupok, za ktorý mu bola podľa ust. § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch uložená zákonná sankcia. Pri určovaní druhu a výšky sankcie prvostupňový správny orgán, ako aj druhostupňový správny orgán prihliadal na závažnosť priestupku, spôsob spáchania, jeho následky na okolnosti, za ktorých bol spáchaný a na osobu páchatel'a.

6. Krajský súd preto z vyššie uvedených dôvodov, po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, dospel k záveru, že správne orgány v konaní postupovali zákonne, objektívne zistili skutkový stav, svoje rozhodnutia riadne v logických súvislostiach odôvodnili, a keďže súd nezistil ani žiadnu vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť ich rozhodovania, a správnym orgánom uložené sankcie sú zákonné a dôvodné, preto žalobu žalobcu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

7. Žalobcovi ako neúspešnému účastníkovi preskúmacieho súdneho konania súd právo na náhradu trov konania nepriznal (§ 167 ods. 1 SSP), a keďže žalovaný si právo na náhradu trov konania v zmysle ust. § 168 SSP neuplatnil, súd vo výroku rozsudku vyriekol, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznáva.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

8. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal žalobca, v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“), dňa 26.03.2019 kasačnú sťažnosť podľa ust. § 438 SSP, ktorou sa domáhal

zmeny vyššie citovaného rozsudku Krajského súdu v Košiciach tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného zo dňa 29.11.2017 bude zrušené a vec bude vrátená žalovanému na ďalšie konanie. Súčasne sa domáhal náhrady trov konania.

9. V kasačnej sťažnosti uviedol, že namieta porušenie procesných práv sťažovateľa z dôvodu, že ústne pojednávanie pred žalovaným správny orgánom sa konalo v neprítomnosti sťažovateľa, napriek skutočnosti, že sťažovateľ svoju neprítomnosť na ústnom pojednávaní riadne ospravedlnil.

10. Ďalej sťažovateľ namietal skutočnosť, že krajský súd nevykonal vo veci ním navrhované dôkazy. Za ďalšie procesné pochybenie žalovaného správneho orgánu považuje sťažovateľ aj tú skutočnosť, že skutok, za ktorý mal byť potrestaný nebol uvedený ani v predvolaní na prejednanie priestupku. Celé rozhodnutie žalovaného považuje sťažovateľ za rozporuplné a vydané na základe nedostatočného dokazovania.

11. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktoré doručil Krajskému súdu v Košiciach dňa 12.04.2019 uviedol, že má za to, že sťažovateľ sa nesporne dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky tak ako je to uvedené v rozhodnutí o priestupku, a preto navrhuje, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdil ako vecne správny.

III.

Konanie na kasačnom súde

12. Najvyšší súd SR ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, zastúpený v súlade s ust. § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 455 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

13. Najvyšší súd SR ako súd príslušný podľa ust. § 11 písm. g/ SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa ust. § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

14. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sa/5/2018 zo dňa 25.01.2019, ktorým Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-KE-KD12-114/2017-P zo dňa 29.11.2017.

15. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný správny orgán rozhodol podľa ust. § 59 ods. 2 zákona o správnom konaní tak, že zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie o priestupku, vydané Okresným dopravným inšpektorátom v Gelnici, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi pod č. ORPZ-SN-OD13-48/2017-GL-P zo dňa 25.08.2017, ktorým rozhodnutím podľa ust. § 22 ods. 2 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov bola sťažovateľovi uložená pokuta vo výške 300,- Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 mesiacov a súčasne mu bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 16,- Eur.

16. Sťažovateľ bol uznaný vinným zo spáchania priestupku, ktorý správny orgán vyhodnotil tak, že sťažovateľ dňa 29.04.2017, v čase približne o 08.30 hod., viedol po štátnej ceste č. II 546 v smere od mesta Prešov na obec Žipov motorové vozidlo továrenskej značky Škoda Octavia EČV PD., kde nerešpektoval zvislé prenosné dopravné značenie, použité pri dočasne zmene organizácie miestnej úpravy cestnej premávky, rámci Rally Prešov a chcel s vozidlom vojsť do priestoru, kde bol dopravnou značkou B1 „zákaz vjazdu všetkých vozidiel v oboch smeroch“ vjazd zakázaný, pričom prednou časťou vozidla narazil do chodca L. F., ktorý stál na vozovke pred vozidlom a snažil sa vozidlo zastaviť. Vodič na mieste dopravnej nehody nezotrval a z miesta dopravnej nehody odišiel na neznáme miesto, čím si nesplnil povinnosti účastníka dopravnej nehody a škodovej udalosti. Pri dopravnej nehode malo dôjsť k ťažkému zraneniu chodca L. F., ktorý pri nehode utrpel zranenie a odreninu pravého predkolenia,

pričom bol ošetrovaný na mieste dopravnej nehody lekárom záchranej služby, ktorý zabezpečoval Rally.

17. Prvostupňový správny orgán kvalifikoval konanie sťažovateľa (obvineného L. I.) ako porušenie ust. § 3 ods. 2 písm. b/, § 60 ods. 2, § 66 ods. 2 písm. a/, b/, d/, e/, h/, § 66 ods. 6 s poukazom na ust. § 137 ods. 2 písm. c/ zákona NR SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa ust. § 22 ods. 1 písm. b/, g/, k/ zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu o priestupku podal odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote. O odvolaní bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím žalovaného tak, že toto bolo zamietnuté.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

18. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené, alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy, alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže, za podmienok ustanovených týmto zákonom, domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

19. Správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

20. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postup správneho orgánu je posudzovať či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi predpismi.

21. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

22. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie jemu predchádzajúce, a to najmä z pohľadu či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými žalobami a či s takto vymedzeného rozsahu správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

23. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Košiciach a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu konštatoval, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

24. Podľa ust. § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pri tom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

25. Podľa ust. § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný a musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného

stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

26. Podľa ust. § 12 ods. 1 a 2 písm. b/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatel'a, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní. Za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednávanych v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnuteľný; zákaz činnosti možno uložiť, ak ho možno uložiť za niektorý z týchto priestupkov.

27. Podľa ust. § 22 ods. 1 písm. b/ zákona o priestupkoch sa priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky dopustí ten, kto ako vodič vozidla, ktorý sa zúčastnil na dopravnej nehode, bezodkladne nezastavil vozidlo, nezdržal sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky po nehode v čase, keď by to bolo na ujmu zistenia, či pred jazdou alebo počas jazdy požil alkohol alebo inú návykovú látku, alebo nezotrval na mieste dopravnej nehody až do príchodu policajta alebo sa na toto miesto bezodkladne nevrátil po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody.

28. Podľa ust. § 22 ods. 1 písm. g/ zákona o priestupkoch sa priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky dopustí ten, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda pri ktorej inému ublíži na zdraví alebo inému spôsobí škodu na majetku.

29. Podľa ust. § 3 ods. 1 a 2 zákona 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) účastník cestnej premávky je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky ustanovené v tomto zákone. Účastník cestnej premávky je ďalej povinný

- a) správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravnotechnickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,
- b) poslúchnuť pokyn vyplývajúci z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia,
- c) poslúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, strpieť výkon jeho oprávnení, ako aj pokyny iných osôb, ktoré na to oprávňuje tento zákon alebo osobitný predpis.

30. Podľa ust. § 3 ods. 2 písm. b/ zákona o cestnej premávke je účastník cestnej premávky povinný poslúchnuť pokyn vyplývajúci z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia.

31. Podľa ust. § 60 ods. 2 zákona o cestnej premávke je úprava cestnej premávky vykonaná dopravnými značkami a dopravnými zariadeniami nadradená všeobecnej úprave cestnej premávky.

32. Podľa ust. § 64 ods. 2 zákona o cestnej premávke sa za dopravnú nehodu považuje aj škodová udalosť podľa odseku 3, ak

- a) nie je splnená niektorá z povinností podľa § 66 ods. 6,
- b) je vodič zúčastneného vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, sa odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie ich požitia alebo
- c) sa účastníci škodovej udalosti nedohodli na jej zavinení.

33. Podľa ust. § 64 ods. 3 zákona o cestnej premávke sa ostatné udalosti v cestnej premávke, pri ktorých vznikla škoda v priamej súvislosti s premávkou vozidla, sa na účely tohto zákona nepovažujú za dopravnú nehodu. Takéto udalosti sú škodovou udalosťou.

34. Podľa ust. § 66 ods. 2 zákona o cestnej premávke účastník dopravnej nehody je povinný

- a) ohlásiť dopravnú nehodu policajtovi,
- b) poskytnúť podľa svojich schopností a možností zranenej osobe prvú pomoc a bezodkladne

- a) privolať záchrannú zdravotnú službu,
- b) urobiť vhodné opatrenia na záchranu osoby alebo majetku ohrozeného dopravnou nehodou,
- c) zotrvať na mieste dopravnej nehody až do príchodu policajta alebo sa na toto miesto bezodkladne vrátiť po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody,
- d) zdržať sa konania, ktoré by bolo na ujmu vyšetrenia dopravnej nehody, najmä premiestnenia vozidiel,
- e) urobiť vhodné opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky na mieste dopravnej nehody,
- f) umožniť obnovenie cestnej premávky, najmä premávky vozidiel pravidelnej verejnej dopravy osôb,
- g) preukázať svoju totožnosť na požiadanie iného účastníka dopravnej nehody,
- h) bezodkladne upovedomiť osobu, ktorá nie je účastníkom dopravnej nehody, o hmotnej škode, ktorá jej bola spôsobená dopravnou nehodou, a oznámiť jej svoje údaje; ak to nie je možné, upovedomenie a oznámenie zabezpečí prostredníctvom Policajného zboru.

35. Podľa ust. § 66 ods. 6 zákona o cestnej premávke účastník škodovej udalosti je povinný bezodkladne zastaviť vozidlo, preukázať svoju totožnosť inému účastníkovi škodovej udalosti, poskytnúť údaje o poistení vozidla, vyplniť a podpísať tlačivo zavedené na zabezpečenie náhrady vzniknutej škody podľa osobitného predpisu, zdržať sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky a urobiť vhodné opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Ak účastník škodovej udalosti spôsobil hmotnú škodu osobe, ktorá nie je účastníkom škodovej udalosti, je povinný o tom túto osobu bezodkladne upovedomiť a vyplniť s ňou a podpísať tlačivo zavedené na zabezpečenie náhrady vzniknutej škody podľa osobitného predpisu.

36. Podľa ust. § 137 ods. 2 písm. c/ zákona o cestnej premávke porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je také porušenie pravidiel cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej inému ublíži na zdraví alebo inému spôsobí škodu na majetku, alebo nesplnenie si povinností účastníka dopravnej nehody alebo škodovej udalosti.

37. Za priestupok podľa ust. § 22 ods. 1 písm. b/ zákona o priestupkoch je možné v správnom konaní uložiť sankciu od 300,- Eur do 1 300,- Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo od 1 do 5 rokov (ust. § 22 ods. 2 písm. b/ uvedeného zákona).

38. Podľa ust. § 22 ods. 1 písm. g/ zákona o priestupkoch za priestupok je možné v správnom konaní uložiť sankciu od 150,- Eur do 800,- Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo do 3 rokov (ust. § 22 ods. 2 písm. c/ uvedeného zákona).

39. Podľa ust. § 22 ods. 1 písm. k/ zákona o priestupkoch za priestupok je možné v správnom konaní uložiť sankciu od 60,- Eur do 300,- Eur a zákaz činnosti do 2 rokov (ust. § 22 ods. 2 písm. f/ uvedeného zákona).

40. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ namieta hlavne porušenie svojich procesných práv účastníka konania, ktoré malo spočívať v tom, že nebol riadne predvolaný na pojednávanie, resp. že pojednávanie o priestupku sa uskutočnilo aj napriek tej skutočnosti, že sťažovateľ svoju účasť na ňom ospravedlnil zo zdravotných dôvodov.

41. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti teda nastolil právnu otázku interpretácie a aplikácie ust. § 33 ods. 2 zákona o správnom konaní v spojení s ust. § 74 priestupkového zákona, ktoré upravuje možnosť vydať rozhodnutie vo veci v prípade, keď sa účastník konania bez ospravedlnenia nedostaví na ústne prejednanie priestupku. Inými slovami, či je teda možné, v prípade nedostavenia sa účastníka k ústnemu prejednávaniu priestupku (po riadnom predvolaní) bez ďalšieho vec prejednať a vo veci rozhodnúť.

42. Podľa ust. § 74 ods. 1 o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol naň riadne predvolaný alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia, alebo bez dôležitého dôvodu.

43. Z vyššie citovaného ustanovenia nesporne vyplýva povinnosť prvostupňovému správneému orgánu a nariadiť ústne pojednávanie v konaní o priestupku. Nariadením pojednávania sa v priestupkovom konaní, okrem iných zásad, uplatňuje hlavne zásada materiálnej pravdy, rýchlosti a hospodárnosti, zásada ústnosti ako aj zásada aktívnej súčinnosti účastníkov konania.

44. Na ústnom pojednávaní účastníci konania realizujú procesné práva, ktoré by mali byť garanciou, že správny orgán vydal rozhodnutie, na základe presne zisteného stavu veci. Účastníci konania majú právo (§ 72 ZoP) klásť svedkom a znalcom otázky, pokiaľ sa do priestupkového konania priberá znalec. Ústne pojednávanie je neverejné.

45. Predvolanie je procesným úkonom správneho orgánu, úradnou výzvou, ktorá je adresovaná konkrétnej osobe, za účelom zabezpečenia jej osobnej účasti v priestupkovom konaní.

46. Z vyššie citovaného ustanovenia ďalej vyplýva, že v neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol naň riadne predvolaný alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo dôvodu. Tieto dôvody sú zákonom o priestupkoch stanovené taxatívne.

47. Správny orgán musí predvolanie na ústne pojednávanie doručiť s dostatočným časovým odstupom, aby sa mohla predvolaná osoba ústneho pojednávania zúčastniť. Za situácie, že obvinený z priestupku sa po opakovanom odročení ústneho pojednávania nedostavil na ústne pojednávanie, je správny orgán podľa ust. § 74 oprávnený prejednať priestupok v jeho neprítomnosti.

48. V prejednávanej veci, z obsahu administratívneho spisu (čl. 62) je zrejmé, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi predvolaním č. ORPZ-SN-OD13-48/2017-GL-P zo dňa 02.08.2017 nariadilo vo veci ústne pojednávanie s termínom 25.08.2017 o 09.00 hod. Podľa pripojenej doručky nachádzajúcej sa na čl. 63 spisu, sťažovateľ prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 23.08.2017. Následne písomným podaním zo dňa 28.08.2017 svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu, že má vážne zdravotné problémy a žiadal o nový termín pojednávania o priestupku, po 10.09.2017.

49. Pre danú vec je podstatné, že zo zápisnice o ústnom pojednávaní zo dňa 25.08.2017 (čl. 4 administratívneho spisu) je zrejmé, že prvostupňový správny orgán prejednal vec bez prítomnosti obvineného, pričom konštatoval, že sa na pojednávanie nedostavil. Mal za to, že stav veci bol vykonaným dokazovaním spoľahlivo zistený, a preto vo veci vyhlásil rozhodnutie o priestupku.

50. Na základe vyššie uvedených skutočností kasačný súd konštatoval, že takýto postup žalovaného správneho orgánu nebol v súlade so zákonom.

51. Priestupkový zákon, ktorý v danom prípade bol aplikovaný, vychádza z koncepcie, že konanie o priestupkoch je konaním správnym, pričom správny poriadok je vo vzťahu k priestupkovému zákonu predpisom subsidiárnym a priestupkový zákon vo vzťahu k správneému poriadku je predpisom špeciálnym. To platí aj pre úpravu dokazovania v týchto konaniach.

52. Princíp dokazovania v oboch zmienených právnych predpisoch je založený na rovnakých zásadách, teda správny orgán v prvom rade zodpovedá za to, že bude presne a úplne zistený skutočný stav veci a za tým účelom si zaopatrí potrebné doklady pre vydanie rozhodnutia. Účastníci majú vždy právo pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom, navrhovať dôkazy či ich doplnenie. Účastníci konania síce majú právo navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy, ale ak tak neurobia, nezabavuje to v žiadnom prípade správny orgán povinnosti zistiť skutočnosti potrebné pre rozhodnutie. Cieľom takéhoto postupu je vždy zaistiť, aby rozhodnutie bolo vydané na základe úplných a presne zistených skutočností, podstatných pre rozhodnutie.

53. Uvedený princíp je upravený v oboch právnych predpisoch rovnako. Ust. § 73 ods. 2 priestupkového zákona stanovuje, že obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a navrhovať dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu nemôžu byť donucovaní. Ak má teda účastník konania takéto právo, musí mu byť daná možnosť, aby toto právo aj reálne uplatnil.

54. Povinnosť správneho orgánu dať účastníkom konania možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladom, ale aj k zisteným skutočnostiam je vyslovene upravená v ust. § 33 ods. 2 správneho zákona a v spojení s ust. § 73 ods. 2 priestupkového zákona.

55. V danej veci sťažovateľ od samého počiatku namietal, že skutok sa nestal tak ako správne orgány uvádzali.

56. Ďalej namietal porušenie svojich procesných práv ako účastníka konania, vzhľadom k tomu, že k ústnemu pojednávaniu nebol riadne predvolaný.

57. Vyššie cit. ust. § 74 priestupkového zákona dáva správnomu orgánu možnosť vec prejednať bez prítomnosti účastníka konania, avšak za situácie, že sú pre jeho aplikáciu splnené podmienky, a to, že účastník konania bol na ústne pojednávanie riadne predvolaný a že tento sa nedostavil bez náležitého ospravedlnenia. Skutočnosť, že žalovaný správny orgán doručil predvolanie na termín pojednávania stanovený na 25.08.2017 až dňa 23.08.2017, teda bez dostatočného časového predstihu, nie je možné, podľa názoru súdu, považovať za riadne doručenie predvolania.

58. V danom prípade žalovaný správny orgán na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 25.08.2017 nemohol mať v spise ešte vrátenú doručenkú (vykázané doručenie) svedčiacu o tom, že účastníkovi konania bolo doručenie predvolania riadne a včas doručené. Podľa názoru kasačného súdu, v tomto prípade žalovaný správny orgán nemal splnené procesné podmienky k tomu, aby toto ústne pojednávanie mohol realizovať.

59. Kasačný súd zdôrazňuje, že v neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný alebo sa nedostavil bez náležitého ospravedlnenia, alebo bez dôležitého dôvodu. Tieto zákonom vyžadované predpoklady, podľa názoru kasačného súdu, v danom prípade splnené neboli. Možno uzavrieť, že obvinený z priestupku nebol na termín ústneho pojednávania volaný riadne, v súlade s ust. § 74 priestupkového zákona, a preto je možné prisvedčiť názoru sťažovateľa, že v danom prípade došlo k porušeniu procesných práv účastníka konania.

60. Podľa ust. § 462 ods. 2 SSP, ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

61. Vzhľadom ku skutočnosti, že porušenie procesných práv účastníka konania sťažovateľ namietal tak v odvolacom konaní pred správnym orgánom ako aj v súdnom konaní pred Krajským súdom v Košiciach a tieto neboli v rozhodnutí zohľadnené, kasačný súd pristúpil k aplikácii ust. § 462 ods. 2 SSP tak, že preskúmaný rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

62. O trovách konania podľa ust. § 175 ods. 2 SSP v spojení s ust. § 467 ods. 2 SSP tak, že sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania, o ktorých výške rozhodne krajský súd samostatným uznesením.

63. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.